

УДК 633.63.631.531.12

ГЛЕВАСЬКИЙ В.І., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ШАПОВАЛЕНКО Р.М., аспірант

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків

ВПЛИВ АГРОКЛІМАТИЧНИХ УМОВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Потенційна врожайність коренеплодів сучасних гібридів цукрових буряків з врахуванням природних факторів вважається не нижче 50,0 т/га і цукристість 18,0 – 18,5 %, з використанням насіння зі схожістю не нижче 90 %, обробленого захисно-стимулюючими речовинами для захисту від шкідників та хвороб під час проростання, використання вискоефективних енергоощадних технологій, які ґрунтуються на використанні агротехнічних заходів (сівозміни, система удобрення, система обробітку ґрунту, сівба на кінцеву густоту), інтегрований захист від шкідників та хвороб в період вегетації рослин цукрових буряків, потоковий чи потоково-перевалочний спосіб збирання.

Практика показує, що продуктивність гібрида цукрових буряків в великій мірі визначає генетична інформація, що закладена в насінні, і умови середовища, в якому рослини виростають. Тому актуальним є аналіз посівів бурякового поля в часі залежно від гідротермічних умов вегетаційного періоду стосовно конкретного району бурякосіяння.

Метою досліджень було дослідити вплив сортових особливостей на ріст, розвиток та продуктивність цукрових буряків в залежності від погодних умов. Досліди проводили у 2016-2017 рр. на дослідному полі НВЦ БНАУ. У польових дослідях облікова площа ділянки становила 25 м², повторність – чотириразова. Для цього було використано насіння різних гібридів цукрових буряків (триплоїди – Ольжич, Етюд, Злука і диплоїдні Константа, Анічка) фракції 3,5-4,5 мм із практично однаковою лабораторною схожістю в межах 85-90 %. Це дало змогу більш об'єктивно вивчити вплив сортових особливостей та гідротермічних умов на продуктивність цукрових буряків.

Так продуктивність цукрових буряків в великій мірі залежить від погодних умов вегетаційного періоду та сортових особливостей гібрида.

Ріст і розвиток рослин у різних гібридів цукрових буряків упродовж всього вегетаційного періоду були неоднаковими. Відмічена тенденція до більш дружнього проростання насіння та забезпечення більш повної густоти сходів у триплоїдних гібридів Анічка і Константа.

За час досліджень величина гетерозису більшою мірою проявилась у триплоїдного гібрида Анічка де середня врожайність становила 56,7 т/га, цукристість коренеплодів – 16,1 %, збір цукру – 9,13 т/га і диплоїдного Злука де врожайність була 56,4 т/га, цукристість коренеплодів – 16,3 %, збір цукру – 9,19 т/га. У гібридів Ольжич, Етюд та Костанта ці показники були нижчі. У всіх гібридів, що вивчалися, найменша врожайність коренеплодів відмічена в 2017 році за густоти стояння рослин перед збиранням 87-90 тис./га. Найменша цукристість відмічена в 2016 році за густоти стояння 87-91 тис. шт.